

ת"פ 650/04/17 - מדינת ישראל נגד עבד חמאיל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

19 מרץ 2019

ת"פ 650-04-17 מדינת ישראל נ' חמאיל

לפני כבוד השופט בני שגיא

המאשימה

מדינת ישראל
על-ידי ב"כ עו"ד רוזי כבאז

נגד
הנאשם

עבד חמאיל
על-ידי ב"כ עו"ד אורלי פרייזלר

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של הפרת הוראה חוקית, סיוע לפריצה לרכב, סיוע לגניבת רכב, נהיגה ברכב ללא רשות בעליו, סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון ונהיגה בשכרות.

הודאת הנאשם ניתנה לאחר תיקונו של כתב האישום, אך מבלי שגובשה הסכמה לעניין העונש.

עת הורשע הנאשם בעובדות כתב האישום היה בסטטוס של "עצור", אולם בעקבות שילובו המוצלח בפרויקט שיקומי בין כתלי בית המעצר, ולאחר כשמונה חודשים בהם היה עצור, הוריתי ביום 7.11.17 על שחרורו ממעצר לטובת שילובו בקהילה טיפולית, שם שהה הנאשם פרק זמן של למעלה משנה, ובהמשך, שולב בעבודה במסגרת "שלב ד" של ההליך הטיפולי, והוא צפוי לחזור בימים הקרובים לאזור מגוריו על-מנת שישולב בעבודה נוספת. לאורך ההליך, ונוכח כבדת הדרך השיקומית שעבר הנאשם, הוגשו מספר תסקירים עליהם אעמוד בהמשך.

עובדות כתב האישום המתוקן

2. ביום 2.11.16 הורתה ועדת השחרורים על שחרורו המוקדם של הנאשם ממאסר, בתנאי שהנאשם יימצא במעצר בית לילי בין השעות 06:00 - 22:00, בהוסטל שיקומי (להלן - **ההוראה החוקית**).

בין התאריכים 20.3.17 - 21.3.17 בין השעות 06:00 - 22:00 הפר הנאשם את ההוראה החוקית בכך ששהה בדירה בתל-אביב.

בהמשך לאמור לעיל, בתאריך 21.3.17 או בסמוך לכך, לאחר ששתה משקאות אלכוהוליים, ברחוב דרך ההגנה 126 בת"א, **סייע הנאשם לאחר** לפרוץ למשאית מסוג 45DAF, מ.ר. 15-242-18, הרשומה בבעלותו של גבריאל גרוסברג, וסייע לגנוב את המשאית. הנאשם והאחר נהגו במשאית על רחוב ההגנה לכיוון רחוב משה דיין, זאת ללא רשות בעל הרכב. כשאין ברשותו של הנאשם רישיון נהיגה מתאים וכשהנאשם פסול מלנהוג בכלי רכב מנועי מכוח החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים בת"פ 33258-02-15.

בהמשך לכך, הגיע השוטר דוד סלם, אשר נהג בניידת משטרתית לצומת הרחובות משה דיין וקריית. בכוונה לפגוע בנוסעים ו/או בכלי רכב בנתיב תחבורה או לסכן את בטיחותם, ביצעו **הנאשם ו/או האחר** את הפעולות המתוארות לעיל:

הנאשם ו/או האחר פנו מרחוב ההגנה לרחוב משה דיין, והמשיכו בנהיגה פרועה לאורך רחוב משה דיין, תוך שהם פוגעים במשאית מ.ר. 73-529-7, אשר חנתה בצידו הימני של הרחוב. בהמשך לכך, האיצו **הנאשם ו/או האחר** את מהירות נסיעתם והמשיכו בנסיעה על רחוב משה דיין, תוך שהם חלפו על פני ניידת משטרה וגרמו למתנדב משטרה אשר יצא מהרכב וסימן להם לעצור - לנוס מפניו. דוד דלק בנסיעה אחרי המשאית, כשהוא מפעיל סירנה ומסמן **לנאשם ו/או לאחר** לעצור, אך הם לא שעו לקריאותיו והמשיכו בנסיעה מהירה על רחוב משה דיין לכיוון רחוב לח"י, ואגב כך, כמעט פגעו בצוות של שוטרים אשר עמד על המדרכה ברחוב משה דיין.

כאשר הגיעו לצומת הרחובות בועז והלח"י, חצה **הנאשם ו/או האחר** את הצומת באור אדום, תוך שהם מפלסים דרכם בצורה מסוכנת בין רכבים בצומת. בהגיעם לצומת הרחובות לח"י ואצ"ל, בעוד ניידת המשטרה בעקבותיו, פנו ימינה לרחוב אצ"ל, חצו את הצומת ברמזור אדום והמשיכו בנסיעה מהירה, חרף סימוניו של דוד, אשר הורה להם לעצור. בשלב זה, הצטרפה למרדף ניידת משטרתית נוספת, נהיגה על-ידי השוטר שלמה טולדנו.

בצומת הרחובות לח"י-אצ"ל, **פנה הנאשם** ימינה והמשיך בנסיעה פרועה לאורך רחוב אצ"ל, כשהוא נוסע נגד כיוון התנועה, ומבצע עקיפה מסוכנת של רכבים, אשר גרמה לאוטובוס נוסעים להיצמד לימין, על-מנת למנוע תאונה. בהמשך, פנה הנאשם שמאלה בחדות לרחוב ההגנה, תוך שהוא עובר ברמזור אדום, כאשר כל אותה העת הניידת דולקת אחריו.

בהגיעו לרחוב ההגנה 55, קפץ הנאשם מהמשאית, בעודה נוסעת, והחל במנוסה רגלית, עד שנתפס על-ידי השוטרים, בתום מרדף קצר. עקב מעשיו של הנאשם, המשיכה המשאית בנסיעה ונעצרה רק

לאחר שהתנגשה בעוצמה ברכב מיצובישי מ.ר. 93-732-02 אשר עמד במרכז הכביש, וזאת רגעים ספורים לאחר שנהג המיצובישי נטש את הרכב.

בבדיקת נשיפה אשר נערכה לנאשם לאחר מעצרו, נמצא כי בדמו ריכוז אלכוהול של 750 מק"ג בליטר אחד אוויר נשוף.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם המתוארים לעיל, נפצע הנאשם ברגלו וכלי רכב ניזוקו.

נתוניו של הנאשם וכברת הדרך השיקומית שעבר כעולה מתסקירי שרות המבחן

3. הנאשם בן 29, גרוש מזה כשנתיים, ועובר למעצרו ריצה תקופת מאסר, ובהמשך שוחרר שחרור מוקדם. הנאשם התגורר בבית הוריו בכפר עקב, ועבד אצל אביו בסופרמרקט. מהתסקירים עולה כי במהלך תקופת ילדותו של הנאשם, הוא נחשף לאלימות פיזית מצד אביו כלפי אימו, ואף הוא היה קורבן לאלימות מצד אביו. הנאשם סיים 12 שנות לימוד, אולם בגיל 19 חבר לחברה שולית והחל לנהל אורח חיים שולי והתמכרותי לאלכוהול. הנאשם הכיר את מי שלימים הפכה אשתו בגיל 19, והשניים נישאו כנגד רצון משפחותיהם, וזאת נוכח העובדה כי הנאשם מוסלמי ובת הזוג נוצרייה. בהמשך, החלו חיכוכים רבים בין המשפחות, וההתנגדות ההדדית מצאה ביטוי באקטים אלימים, אשר באחד מהם אף נפצע הנאשם מירי ברגלו. על רקע האמור לעיל, החלו קשיים במערכת היחסים הזוגית, עד פרידתם. צריכת האלכוהול של הנאשם נשאה בהתחלה אופי חברתי, אולם בהמשך, הלכו והתגברו הרגלי השתייה עד כדי התמכרות.

עם מעצרו, הנאשם שולב בפרויקט שיקומי-טיפולי "תלם" המתנהל בבית מעצר "ניצן", ונראה היה כי השתלבותו נושאת פרי והוא מגלה, באופן ראשוני, תובנות טיפוליות באשר למצבו ההתמכרותי. לאחר תקופה של שמונה חודשים, ובעקבות שילובו המוצלח, כאמור לעיל, הוריתי על שחרורו של הנאשם לצורך קליטתו בקהילה הטיפולית "מלכישוע". הנאשם שהה במלכישוע תקופה בת 13 חודשים, ומכלול הדיווחים עולה כי מאז הגעתו לטיפול, הראה גישה חיובית לתהליך הטיפול, ומוטיבציה גבוהה לשינוי מסלול חייו. בתפקודו היומיומי בקהילה לא היו אירועים חריגים, וניכר היה כי השתדל להשתמש בכלים הטיפולים בקהילה לוויות ועיבוד רגשותיו. בחודש נובמבר 2018 סיים הנאשם את הטיפול בקהילה הטיפולית, ושולב בעבודה בזמן שהתגורר בדירה בעיר עפולה.

שרות המבחן העריך כי השימוש באלכוהול היווה עבור הנאשם מענה לחסכים רגשיים ומשברים אותם חווה, וכן עיסוק ומפלט מבדידותו. הנאשם תואר בתחילת ההליך כבעל כוחות אגו מוחלשים, אישיות לא בשלה, חסכים רגשיים, ומי שאינו נרתע מהליכים משפטיים קודמים ועונשי מאסר.

לאחר ההליך הטיפולי, התייחס שרות המבחן למוטיבציה שהביע הנאשם לאורך כל התקופה, למעשיו ולאותו

רצון לשינוי ושיקום חייו בדפוסיו המכשילים, ולאור כך, המליץ להימנע מהטלת עונש מאסר מאחורי סורג וברית, אשר יהיה בו כדי לגרום לנסיגה ולקטיעת ההליך השיקומי החיובי שעבר הנאשם.

לחובת הנאשם הרשעות קודמות בעבירות של נהיגה בשכרות, סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, חבלה במזיד ברכב, הפרעה לשוטרי במילוי תפקידו, הסעת תושב זר שלא כדין, הפרת הוראה חוקית, ניסיון גניבה, והחזקת סכין. בגין הרשעות אלה ריצה הנאשם שתי תקופות מאסר, הראשונה בת 18 חודשים, והשנייה בת 24 חודשים, **ולחובתו מאסר מותנה לתקופה של 12 חודשים.**

טיעוני התביעה

4. התובעת, עו"ד רוזי כבאז, עמדה בטיעוניה על חומרת מעשיו של הנאשם, על עברו הפלילי המכביד, על העובדה כי המעשים עת היה אסיר ברישיון, ותוך הפרת התנאים שנקבעו על-ידי ועדת השחרורים.

לשיטת התביעה, מדובר במרדף בנוסח "המערב הפרוע" אשר גרם לסיכון חיי אדם ורכוש, כעולה מכתב האישום המתוקן, ואף אם עסקינן בנאשם שעבר הליך שיקומי מוצלח, לא ניתן להימנע במקרה דנן מהטלת עונש מאסר מאחורי סורג וברית.

מתחם העונש ההולם על בסיס כלל הנתונים הרלוונטיים, מתחיל לשיטת התביעה ב- 30 חודשי מאסר ומסתיים ב- 60 חודשי מאסר, ויש מקום למקם את הנאשם, לאור ההליך השיקומי, ברף התחתון של מתחם הענישה, וזאת לצד הפעלת העונש המותנה.

טיעוני ההגנה

5. הסנגורית, עו"ד אורלי פרייזלר, התייחסה בפתח טיעוניה לתיקונים שנערכו בכתב אישום, ולעובדה כי ברובו המכריע של המרדף, צוין בכתב אישום המתוקן כי ברכב נהגו "**הנאשם או האחר**". מכאן, למדה הסנגורית על החומרה המופחתת הקיימת בכתב אישום, באופן שלא ניתן לייחס לנאשם באופן בלעדי את מרבית הפעולות הפסולות שבוצעו, אגב נהיגת הרכב. עוד מפנה הסנגורית לעובדה כי בסופו של יום לא נגרם נזק לגוף, וגם הנזקים שנגרמו לרכוש אינם משמעותיים. דגש מיוחד, בהקשר לאותה "היררכיה עבריינית" נתנה הסנגורית לעובדה כי בכל הנוגע לפריצת הרכב וגניבתו, הורשע הנאשם אך ורק בסיוע, ונטען כי יש לראות גם בכך אינדיקציה לחלקו המצומצם יחסית בביצוע המסכת העבריינית הכוללת.

לצד התייחסותה לנסיבות ביצוע העבירה, מיקדה הסנגורית את טיעונה במשקלו של השיקול השיקומי, וזאת לאור כברת הדרך הטיפולית המרשימה שעבר הנאשם. נטען, כי הלכה למעשה, בחר הנאשם בדרך הקשה והארוכה, ומעבר לתקופת מעצרו שעמדה על 8 חודשים, התמיד בהליך השיקומי לאורך

כשנה וחצי, כאשר מתוך תקופה זו שהה בקהילה סגורה, הנחשבת מחמירה מאוד, כ- 13 חודשים. בהינתן העובדה כי מדובר בנאשם צעיר, שהוחזק במעצר שמונה חודשים ועבר הליך שיקומי חיובי, סברה הסנגורית כי אין מקום להטיל עליו עונש מאסר מאחורי סורג ובריח, ויש להסתפק בהארכת העונש המותנה לצד הטלת צו מבחן.

דברו האחרון של הנאשם

6. הנאשם תיאר בדברו האחרון את קשייו לאורך השנים, את התמכרותו לאלכוהול ואת הכלים הטיפוליים שרכש במהלך ההליך הטיפולי.

וכך, בין היתר, ציין:

"שמעתי את מה שאמרה התובעת, ואני לא מצדיק את מה שעשיתי. פעם שעברה עשיתי טיפול, אני אדם מכור וכוס אחת יכולה לגרום לי לנפילה. הייתה לי נפילה והמעצר היה נס מאלוהים. אלוהים נתן לי גם עוד פתח וזה באמת נס. כל מה שעברתי בכל התיק, כל מה שעשיתי בסוף, כב' השופט נתן לי לצאת וללכת לקהילה, ולהבין. עברתי 13 חודשים בקהילה, והעדפתי להמשיך ולהתמיד וללמוד. הבנתי מאיפה הבעיה שלי, מהילדות. אני באמת מודה לבית המשפט. אני היום בדרך ועושה את כל המאמץ, בחוץ זה לא פשוט. כשהייתי בפרויקט כמעט 8 חודשים לא ישנתי. אני היום מתמודד עם כל מה שאני מתמודד. לפני שבועיים תפסו אותי במחסום קלנדיה וארבע שעות חיכיתי לניידת, הגעתי לשכונת התקווה ואמרו לי תיסע. מצבים כאלה בעבר הייתי בורח לשתייה. אני ממשיך את הדרך שלי. בפנים אני שלם עם כל החלטה. אני הולך להמשיך בדרך שלי. אני עובד, נהנה היום מהחיים, בקרוב יש לי מישהי ואני עומד להתארס ולהתחתן. עם כל הקושי אני נהנה ומעריך כל יום. אני באמת לא הייתי אף פעם עבריין, עד גיל 21 לא היה לי אף תיק עד שהכרתי את האלכוהול. מכל מה שעברתי תמיד ברחתי. התחלתי ללכת למפגשים בעמותת 'אפשר', שלשום מסרתי בדיקה אצל קצינת המבחן וגם בשיחה. אתמול הייתי בשיחה פרטנית בעמותת אפשר, אנו עוברים קבוצות של אלכוהוליסטים אנונימיים. זה לא דבר פשוט, אני 8-9 שנים באלכוהול, וזה לא פשוט להיות בסביבה בה הייתי, כששיתי ועשיתי בושא למשפחה שלי ולסביבה. אני היום מתמודד עם זה, מדבר על זה. אני עושה את הצעדים אחד לאחד, מבקש סליחה. אם יש את המקום והזמן הנכון ללכת ולבקש סליחה מהאדם שפגעתי בו, וגם להרגיש חוויה ללכת למקומות שהשתמשתי בהם ולהסתכל היום על המקומות אחרת. כל החיים שלי שתייתי על הרים, והיום אני מסתכל על ההר ויודע שאפשר לעלות ומסתכל על העץ ונהנה. זה עניין של תרגול".

קביעת מתחם העונש ההולם

7. אפתח ואומר כי ככל שהנאשם היה מורשע בנהיגת הרכב מתחילת האירוע ועד סופו, הייתי נכון לקבוע את אותו מתחם לו עתרה התביעה, המשקף נאמנה את פסיקת בית המשפט העליון, ונותן ביטוי לכלל הערכים המוגנים שנפגעו, ובהם הצורך בהגנה על שלום הציבור, ביטחונו, רכושו, והצורך לשמור אף על ביטחונם של השוטרים העושים במלאכה של שמירה על הסדר הציבורי וביטחון הציבור.

דברים ברוח זו נקבעו בפסק דינו של בית המשפט העליון בע"פ 5626/14 **לנקין נ' מדינת ישראל** (2.8.2015), שם קבע בית המשפט המחוזי, בנסיבות דומות, מתחם הנע בין 30 ל- 60 חודשי מאסר, אותו מצא בית המשפט העליון כהולם את הנסיבות.

וכך צוין:

"בית משפט זה עמד בעבר על הצורך להחמיר בעונשם של אלו המסכנים את שלום הציבור במסגרת נהיגה פראית ומסוכנת (ע"פ 1925/14 עלוש נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (8.2.2015); ע"פ 1641/13 סביח נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.12.2014)). המציאות היומיומית בכבישים אינה בטוחה מטבעה, ועל כן יש להחמיר עם אלו המעלים את רמת הסיכון בה באופן משמעותי. דברים אלו נכונים אף ביתר שאת בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, תוך התעלמות מהוראות השוטרים לעצור, לגביהן נקבע כי נדרשת ענישה משמעותית ומרתיעה (ראו: דנ"פ 404/13 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פס' 10 לפסק דינו של השופט ס' גובראן (15.4.2015); וכן ראו: ע"פ 8754/13 סעדה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (15.1.2015); ע"פ 4538/08 מדינת ישראל נ' פלוני [פורסם בנבו] (13.8.2008))."

חשוב לציין כי במקרה דנן, דובר היה במשאית, ויש לראות בנתון זה ככזה המעצים את פוטנציאל הפגיעה בגוף וברכוש.

לצד האמור לעיל, לא ניתן לראות במקרה דנן, ככזה המשקף את אותן נסיבות שתוארו בפסק דינו של בית המשפט העליון בעניין **לנקין** שהוזכר לעיל, שכן על-פי תיקונו של כתב האישום, ניתן לראות כי בחלקו המכריע של האירוע לא ניתן לקבוע אם היה זה הנאשם שנהג ברכב או היה זה האחר שהנאשם סייע לו לפרוץ ולגנוב את הרכב. במילים אחרות, המתחם שנע בין 30 ל- 60 חודשי מאסר, נקבע בפסיקת בית המשפט העליון ביחס לנאשמים שנהגו בכלי הרכב מתחילת האירוע ועד סופו, ואין זה המצב בענייננו. תיקונו של כתב האישום מחייב אפוא התאמת המתחם ושקלול "אי הוודאות ביחס לזהות הנהג" (עד לחלקו האחרון של האירוע, שם צוין כי הנאשם נהג ברכב). מכאן, מתבקשת מסקנה כי יש להעמיד את הרף התחתון של מתחם העונש ההולם על 24 חודשי מאסר ואת הרף העליון על 48 חודשי מאסר.

כעת, יש לבחון את כלל הנתונים הרלוונטיים לצורך קביעת העונש המתאים לנאשם.

ראשית, מדובר בנאשם שקיבל אחריות מלאה על מעשיו, וזאת מבלי שגובשה הסכמה לעניין העונש. הודאת הנאשם והפנמת הפסול מהווה רכיב משמעותי הפועל לזכותו.

שנית, מדובר בנאשם צעיר יחסית, בעל נסיבות חיים מורכבות, וניתן לראות גם בנתונים אלה ככאלה המצדיקים הקלה מסוימת בענישה.

שלישית, הנאשם עבר הליך שיקומי משמעותי ביותר, המצדיק סטייה משמעותית ממתחם העונש ההולם.

פירטתי לעיל את "התחנות השיקומיות" שעבר הנאשם, החל משילובו משך תקופה לא קצרה בפרויקט שיקומי בבית המעצר, המשך בשילובו לתקופה בת 13 חודשים בקהילה טיפולית סגורה, קליטתו במקום עבודה (כחלק מתהליך השיקום בקהילה) והטיפול המוענק לו בתקופה זו במסגרת עמותת "אפשר" (טיפול פרטני וקבוצתי). אין המדובר בהליך שיקומי מהיר, אלא בהליך אינטנסיבי, מפרך, מעמיק, וכזה אשר נותן מקום רב לאופטימיות באשר לעתידו של הנאשם. לא בכדי המליץ שרות המבחן את שהמליץ, וסבורני כי בנסיבותיו של תיק זה, ולאור כברת הדרך השיקומית המרשימה שעבר הנאשם, יש מקום לאמץ המלצה זו, ולהימנע משליחת הנאשם לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריח, מהלך אשר עלול לפגוע פגיעה קשה בכל ההישגים הטיפוליים שהשיג הנאשם.

לחובת הנאשם מאסר מותנה בן 12 חודשים, ואציין כי ככל שהיה מדובר במאסר מותנה קצר יותר שניתן להפעילו בדרך של עבודות שירות, הייתי נכון לעשות כן, (תוך התחשבות ברקע הדברים, בתקופת מעצרו של הנאשם אשר עומדת על 8 חודשים). יחד עם זאת, אורכו של המאסר המותנה אינו מאפשר לעשות כן, ודומני כי במקרה דנן, מתבקשת העדפת האינטרס השיקומי של הנאשם המהווה חלק מהאינטרס הציבורי על פני השבתו למאסר מאחורי סורג ובריח, תוך ניכוי תקופת מעצרו. הגעתי למסקנה כי במכלול, האינטרס הציבורי יצא נשכר מהארכת המאסר המותנה והטלת צו מבחן, באופן אשר יאפשר המשך פיקוח על התקדמותו של הנאשם בהליך הטיפולי, תוך שמירה על האפשרות לגזור את דינו מחדש, היה וימעד.

סיכום

8. לאור האמור לעיל, ראיתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. אני מאריך את המאסר המותנה בן 12 החודשים אשר הוטל על הנאשם בת"פ 33258-02-15 בשנתיים נוספות מהיום.

ב. אני מעמיד את הנאשם בפיקוח שרות המבחן לתקופה נוספת בת 18 חודשים. אני ער לעובדה כי שרות המבחן סבר כי ניתן להסתפק בצו פיקוח לתקופה של שנה, אולם לשיטתי, קיימת חשיבות בהמשך

מעקב אחר הנאשם לתקופה ארוכה יותר.

ג. מאסר למשך 4 חודשים אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום אחת העבירות הבאות: נהיגה ללא רישיון נהיגה, נהיגה בשכרות, הפרת הוראה חוקית, נהיגה ברכב ללא רשות בעליו. אציין, כי יתר העבירות בהן הורשע הנאשם כלולות במסגרת העונש המותנה שהוארך בסעיף "א", כך שאין אפשרות להטיל בגין עונש מאסר מותנה נוסף.

זכות ערעור כחוק.

ניתן צו למוצגים לשיקול דעת קצין משטרה ו/או התביעה.

המזכירות תשלח העתק גזר לשרות המבחן.

ניתן והודע היום י"ב אדר ב' תשע"ט, 19/03/2019 במעמד הנוכחים.

בני שגיא, שופט